

Professional en vrijwilliger: een plattelandsperspectief

Stichting BibliotheekWerk Utrecht, 20 april 2017

Prof.dr. Dirk Strijker

Mansholt leerstoel voor Plattelandsontwikkeling
Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen

Wat moet een plattelandsgeograaf met vrijwilligerswerk?

- › Onderdeel van het onderwijs
 - Bijvoorbeeld in Veldwerk Buitenland

> **Oefening 4 (interview non-profitorganisatie):**

- > Per drietal kies je tijdens de voorbereidingsbijeenkomst in februari een non-profitorganisatie waarmee een interview gehouden wordt op een door de begeleiding bepaald moment. Tijdens de voorbereidingsbijeenkomst volgt instructie over hoe men

OEFENING 4: Non-profit organisaties in Grand Rapids

24-4-2017 | 4

Organisation	Catagory	Groep
Frederik Meijer Foundation	Environment	3
Mission India	Religious	11
AuSable	Environment - Religious	6
Friends of Grand Rapids Parks	Environment - Citizen	4
Guiding Light Mission	Religious - Streetlife	1
Catherine's Health Center	Health Clinic	15
Alpha's Women Center	Religious - Women	
Safe Haven Ministries	Domestic abuse	12
Mel Trotter Ministries	Hungry, Homeless	10
Dwelling Place	Neighbourhoods	14
Down Syndrome Association of West Michigar Health		2
Pilgrim Manor	Seniors - Religious	
Oakdale Neighbors	Community - Religious	3
Grand Rapids Urban League	Empowerment	5
Kids Food Basket	Child Hunger	8
Grand Rapids Community Foundation	Community	7
Hope Network	Hope - Religious	9

Wat moet een plattelandsgeograaf met vrijwilligerswerk?

- › Interessant en relevant onderzoeksthema
 - Breedbandinitiatieven: Salemink
 - Burgers en hun gemeenschap: Gieling (ism SCP)
 - Succes en faalfactoren burgerinitiatieven: De Haan
 - Nevenactiviteiten: Markantoni

Gieling & Haartsen, 2017

Liveable Villages: The Relationship between Volunteering and Liveability in the Perceptions of Rural Residents

Bijdragen van burgers aan hun gemeenschap

- › Van alle tijden (De Moor 2008) ‘Commons’
 - Boermarke, noaberhulp
- › Zeer recent: terugtrekkende overheid
 - Neo-liberaal beleid
 - Bezuinigingen in de laatste crisis
- › Verschillende begrippen
 - Big society
 - NL: participatiemaatschappij

Echt vrijwillig?

- › Boermarke?
 - Verplicht aanwezig
- › Autodienst bij voetbalclub vd kinderen?

Bezuinigingen, ook in Eexterzandvoort

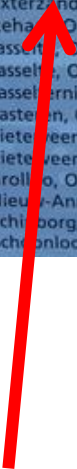

Halte Bibliobus

Gemeente Aa en Hunze

Anderen, Nijenend 1	maandag	15.50 - 16.20 uur
Anloo, OBS	maandag	14.30 - 15.00 uur
Annerveenschekanaal, OBS	maandag	11.40 - 12.20 uur
Eext, Kerkstraat	donderdag	19.20 - 20.05 uur
Eext, OBS	woensdag	08.30 - 09.15 uur
Eexterveen, Dorpsstraat 24	woensdag	19.05 - 19.40 uur
Eexterveen, OBS	maandag	10.45 - 11.25 uur
Eexterzandvoort, Dalweg 2	woensdag	19.50 - 20.10 uur
Ekehaan, OBS	vrijdag	08.30 - 09.00 uur
Gassel, OBS	woensdag	09.30 - 10.30 uur
Gassel, OBS	donderdag	17.50 - 19.05 uur
Gassel, Nijveenschmond, OBS	woensdag	10.40 - 11.20 uur
Gasteren, OBS	maandag	15.10 - 15.40 uur
Gietveen, Meertensweg	woensdag	17.45 - 18.45 uur
Gietveen, OBS	woensdag	11.30 - 12.40 uur
Grollou, OBS	vrijdag	09.20 - 10.15 uur
Nieuw-Annerveen, OBS	maandag	09.55 - 10.35 uur
Schilborg, OBS	maandag	13.35 - 14.20 uur
Schoonloo, café	vrijdag	15.25 - 15.45 uur

un
gro

24-4-2017 | 12

Twee soorten organisaties

- › De beweegredenen van burgers om vrijwilliger te zijn
 - **Meedoen in bestaande organisatie**
 - Vanwege bezuinigingen vallen betaalde krachten weg
 - Vb: bibliotheken, welzijnswerk
 - **Opzetten eigen initiatief**
 - Omdat de overheid het niet (meer)doet
 - Vb: aanleg glasvezel, zorg

Is het platteland veel anders dan de stad?

- › Plattelanders verrichten iets vaker vrijwilligerswerk dan stedelingen
 - Deels te verklaren uit kerkelijke binding
- › Gebrek aan vrijwilligers (30% van de organisaties) kleiner dan in de stad (40%)
- › Vrijwilligers op het platteland blijven langer bij een organisatie: 44 % vijf tot tien jaar hetzelfde

Plattelanders zijn divers

- › **Traditioneel gebonden (14%)+ sociaal gebonden (9%)**
 - veel contacten ter plaatse, autochtoon, lager opgeleid
- › **Sociale rustzoekers (25%)**
 - Overall veel contacten, niet autochtoon, beter opgeleid
- › **Rustzoekers (24%)**
 - Weinig contacten ter plaatse, van elders, hoog opgeleid
 - (samen met **Ongebonden bewoners 33%**)
- › **Rustmijders (2%)**

Is het platteland anders?

- › Nieuwkomers zijn iets minder actief als vrijwilliger
 - Uitzondering: school en kerk
- › Ze doen bijna evenredig mee in de lokale samenleving

Motieven van vrijwilligers

1. Zelfverwezenlijking (ego)
2. Loopbaan (leren, werkervaring)
3. Begrijpen (nieuwe vaardigheden, ervaringen)
4. Sociaal (nieuwe mensen leren kennen)
5. Altruïsme (voor de medemens)

Bron Deery, Jago & Mair, 2011.
Volunteering in museums

Vergl: side-activities, ook daar stond zelfverwezenlijking voorop

Markantoni: Examples of side activities

Perceptie van professional vs. vrijwilliger

› Voor burgerinitiatieven

- Succes volgens Professional: **burgers zijn samen bezig en houden dat vol**
- Succes volgens Vrijwilliger: **bijdragen aan realiseren van concreet doel**
 - Glasvezel aanleggen
 - Berm onderhouden
 - Dorpshuis openhouden
 - **Bibliotheek openhouden**

De Haan e.a., 2017. Defining 'success' of local citizens' initiatives in maintaining public services in rural areas: a professional's perspective

- › Vrijwilligers streven naar concreet doel, maar hebben ook eigen motieven om mee te doen

Bij het werven/accepteren van vrijwilligers is dus ook de vraag waarom iemand het zou/wil doen

1. Zelfverwezenlijking (ego)
2. Loopbaan (werkervaring)
3. Begrijpen (nieuwe vaardigheden)
4. Sociaal (nieuwe mensen leren kennen)
5. Altruïsme (voor de medemens)

Motieven en consequenties

Motieven

- › Altruïsme: Bibliotheek open houden, vooral voor anderen
- › Sociaal: Iets om handen hebben/contacten hebben
- › En voor de bibliotheken:
een beetje zelfverwezenlijking en begrijpen,
voor **boekverslaafden**

Motieven en consequenties

Consequenties

4. **Sociaal**: *zolang het maar collegiaal en gezellig is, koffie drinken, social events*
5. **Altruïsme**: *het moet duidelijk zijn wat het bijdraagt aan de bibliotheek, voor anderen*
1. **Zelfverwezenlijking**: *doen het voor zichzelf, lopen wellicht snel weer weg*
3. **Begrijpen**: *zolang het maar over boeken/... gaat en je ze veel mag gebruiken*

Conclusie

- › Vrijwilligers hebben een concreet doel
- › Verschillende vrijwilligers = verschillende doelen
- › Probeer de vrijwilliger te begrijpen en aan te bieden wat hij/zij nodig heeft
- › Vrijwilligers zijn niet in loondienst, zelfs niet als ze een beetje vergoeding krijgen

university of
groningen

d.strijker@rug.nl

